NORAKSTS
Lieta Nr.A42674009
A00077-10/39

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rēzeknē 2010.gada 5.februārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis S.Linkevičs

piedaloties pieteicējai *I.S.*, pieteicējas pilnvarotajam pārstāvim *N.S.*,
atbildētāja Rēzeknes pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rēzeknes pilsētas domes pilnvarotajam pārstāvim *I.I.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta *I.S.* pieteikumā par Rēzeknes pilsētas domes 2008.gada 29.decembra lēmuma Nr.654 atcelšanu un Rēzeknes pilsētas domes 2008.gada 29.decembra lēmuma Nr.655 atcelšanu daļā par zemesgabala pēc adreses */adrese/*, piekritību Rēzeknes pilsētas pašvaldībai un nepieciešamību pašvaldības funkciju veikšanai – sporta attīstībai.

Aprakstošā daļa

[1] 1999.gada 15.janvārī Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisija pieņēma lēmumu Nr.1-3, ar kuru *I.S.* (turpmāk arī pieteicēja) lietošanā tika piešķirts zemes gabals */adrese/*, zemes gabals */adrese/*, platībā 1500 m^2 (turpmāk Zemesgabals).

[1.1] 2008.gada 8.augustā Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisija pieņēma lēmumu Nr.214, ar kuru nolēma atcelt Zemes komisijas 1999.gada 15.janvāra lēmuma Nr.1-3 punktu 9.3 par *I.S.* lietošanas tiesību piešķiršanu */adrese/*, platībā 1500 m^2, pamatojoties uz likuma „Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās" 6.panta pirmo un piekto daļu.

[1.2] Nepiekrītot Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisijas 2008.gada 8.augusta lēmumam Nr.214, pieteicēja pārsūdzēja to Rēzeknes pilsētas domes priekšsēdētājam.

[1.3] Izskatot pieteicējas sūdzību, Rēzeknes pilsētas dome (turpmāk arī atbildētāja) 2008.gada 29.decembrī pieņēma lēmumu Nr.654 (turpmāk arī lēmums Nr.654), ar kuru atstāja negrozītu Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisijas 2008.gada 8.augusta lēmumu Nr.214.

[1.4] Tāpat 2008.gada 29.decembrī Rēzeknes pilsētas dome pieņēma lēmumu Nr.655 (turpmāk arī lēmums Nr.655), ar kuru tostarp nolēma, ka zemesgabals */adrese/*, platībā 1930m^2 un tam piegulošā teritorija līdz */Nosaukums/* ezeram piekrīt Rēzeknes pilsētas pašvaldībai un ir nepieciešama pašvaldības funkciju veikšanai – sporta attīstībai.

[2] Nepiekrītot lēmumam Nr.654 un lēmumam Nr.655 daļā par to, ka zemesgabals */adrese/*, platībā 1930m^2 un tam piegulošā teritorija līdz */Nosaukums/* ezeram piekrīt Rēzeknes pilsētas pašvaldībai un ir nepieciešama pašvaldības funkciju veikšanai – sporta attīstībai (turpmāk lēmums Nr.655 daļā), pieteicēja 2009.gada 4.februārī Administratīvajā rajona tiesā iesniedza pieteikumu, kurā lūdz atcelt lēmumu Nr.654 un lēmumu Nr.655 daļā.

Pieteicēja savu pieteikumu pamato norādot sekojošus apstākļus.

[2.1] Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisija, pieņemot 2008.gada 8.augusta lēmumu Nr.214 (turpmāk lēmums Nr.214), neuzklausīja pieteicējas viedokli, kā arī netika ņemts vērā lietderības princips. Pieteicēja pamato, ka *A.Š.* nepiedāvāja citu brīvo zemi, kaut gan tā bija Rēzeknes pilsētas domes rīcībā un tas ir pierādīts ar turpmākām

pašvaldības darbībām, tas ir, ar 2008.gada 29.decembra lēmumu Nr.655 *A.Š.* tika izdalīts cits zemes gabals.

[2.2] Lēmumā Nr.654 Rēzeknes pilsētas dome minēja pieteicējas pārsūdzēšanas argumentus, taču lajā pat laikā nav izvērtējusi tos un nenorādīja to noraidīšanas iemeslus.

[2.3] Pieteicēja uzskata, ka pašvaldībā bija (un ir) arī citi zemesgabali, kurus varēja piešķirt trešajai personai (tieši *A.Š.*) kā līdzvērtīgu zemi, nevis atņemt no pieteicējas lietošanā nodoto zemi.

[2.4] Pieteicēja netika uzklausīta lēmuma Nr.654 pieņemšanas laikā. Tas liedza iespēju izteikt savus argumentus lēmuma Nr.654 pieņemšanas laikā un ietekmēt to.

[2.5] Par galveno un vienīgo argumentu Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisijas lēmuma Nr.214 pieņemšanai bija tas, ka Zemesgabalu bija nepieciešams nodot *A.Š.* ka līdzvērtīgu zemi. No tā izriet, ka gadījumā, ja *A.Š.* vispār nebūtu pieprasījis iedalīt viņam līdzvērtīgu zemi vai arī zemi viņam izdalītu citā vielā, tad pieteicējas lietošanas tiesības uz Zemesgabalu turpinātos.

Pieteicēja uzsver, ka atbildētāja pieņēma lēmumu Nr.655 (t.i. tajā pat dienā, kad bija pieņemts lēmums Nr.654), ar kuru atteica *A.Š.* izdalīt strīdus Zemesgabalu un piedāvāja jaunu līdzvērtīgu zemi. Pieņemot šādu lēmumu pats par sevi atkrita arī galvenais iemesls pieteicējas lietošanas tiesību atņemšanai. Līdz ar to pieteicēja uzskata, ka Rēzeknes pilsētas domei nav nekāda pamata atņemt lietošanas tiesības uz Zemesgabalu un neatcelt lēmumu Nr.214.

[2.6] Pieņemot lēmumu Nr.655 atbildētāja vienlaikus nolēma, ka zemesgabals (un blakus pieguļoša teritorija) piekrīt Rēzeknes pilsētas pašvaldībai un nepieciešams pašvaldības funkciju veikšanai - sporta attīstībai, tas tika saistīts ar to, ka Rēzeknes pilsētas domē tika saņemts iesniegums no „Rēzeknes buru kluba „*/Nosaukums/*"" ar lūgumu nodot Zemesgabalu viņiem izmantošanā un apsaimniekošanā, attīstot buru sportu pilsētā.

Taču šis lēmums tika pieņemts pēc lēmuma Nr.654, ar kuru tika atstāts spēkā lēmums Nr.214. Līdz ar to uz to momentu, kad Rēzeknes pilsētas dome lēma par Zemes komisijas lēmuma atstāšanu spēkā vai atcelšanu, nebija nekāda lēmuma par šīs teritorijas nepieciešamību pašvaldības vajadzībām, un it īpaši nebija lēmuma par šī Zemesgabala nodošanu buru klubam.

[2.7] Nav saprotams, uz kādu dokumentu un argumentu pamata Rēzeknes pilsētas dome pieņēma lēmumu Nr.654.

[2.8] Pieteicēja nepiekrīt Rēzeknes pilsētas domes lēmumam par Zemesgabala piekritību Rēzeknes pilsētas pašvaldības funkciju nodrošināšanai. Sava lēmuma pamatojumam Rēzeknes pilsētas dome norādīja, ka Zemesgabals nepieciešams sporta attīstībai. Taču lajā pat laikā nav pieņemts lēmums par šī zemesgabala nodošanu kādai organizācijai vai citai juridiskai personai sporta attīstībai.

[2.9] Brīdī, kad tika pieņemts lēmums Nr.655 ar kuru tika nolemts izdalīt *A.Š.* citu zemi, atkrita vienīgais Zemes komisijas lēmuma Nr.214 pamats (Zemesgabala izdalīšana *A.Š.*). Un ar jauno lēmumu nr.655 Rēzeknes pilsētas dome atkārtoti aizskāra pieteicējas tiesības un paredzēja, ka šis Zemesgabals izmantojams sporta vajadzībām, respektīvi, ka cita persona lietos šo Zemesgabalu.

Pieteicēja norāda, ka atbildētāja neievēroja viņas tiesības uz sava viedokļa izteikšanos, jo ar lēmumu Nr.655 tika skartas arī viņas intereses, bet pieteicēja par tādu Rēzeknes pilsētas domes ieceri pat nezināja.

[2.10] Blakus Zemesgabalam atrodas māja, kurā pieteicējai uz īpašuma tiesību pamata pieder dzīvoklis Nr.*/dzīvokļa numurs/*. Savukārt attiecīgais Zemesgabals tiek izmantots kā sakņu dārzs, un tieši caur šo Zemesgabalu mājas Nr.*/mājas numurs/* iedzīvotājiem un pieteicējai tajā skaitā ir pieeja ezeram. Atņemot šo Zemesgabalu pieteicējai un visai mājai nebūs piekļūšanas pie ezera. Mājas iedzīvotāji izmanto ezera ūdeni, ka vienīgo ūdens apgādes avotu. Ja no tiks atņemtas tiesības piekļūt pie ezera, mājas iedzīvotāji paliks bez ūdens.

[3] Rēzeknes pilsētas dome lietā sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteicējas pieteikumu neatzīst.

Papildus atbildētāja norāda sekojošus apstākļus.

[3.1] Likuma ,,Par zemes lietošanu un zemes ierīcību" 33.pants noteic, ka zemes lietotāja tiesības lietot viņam piešķirto zemi izbeidzamas pilnīgi vai daļēji, ja nepieciešams atņemt zemi citām valsts vai sabiedrības vajadzībām (pirmās daļas 3.punkts) un ja nav izpildīti Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 25.panta pirmās daļas vai 26.panta pirmās daļas noteikumi.

Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 26.panta pirmā daļa noteic, ka dzīvojamās ēkas īpašniekiem vai augļu dārzu lietotājiem, kuriem zeme piešķirta ar apbūves tiesībām, zemes lietošanas tiesības izbeidzas, ja:

1) līdz 2008.gada 1.septembrim nav iesniegts Valsts zemes dienesta reģionālajā nodaļā reģistrācijai Valsts nekustamā īpašuma kadastra informācijas sistēmā zemes robežu plāns vai apliecinājums par priekšapmaksas veikšanu privatizācijas sertifikātos pirms zemes izpirkuma (pirkuma) līguma slēgšanas;

2) līdz 2009.gada 31.augustam pilsētas zemes komisijai nav iesniegts reģistrētais zemes robežu plāns ar iesniegumu lēmuma pieņemšanai par zemes piešķiršanu īpašumā par samaksu vai iesniegumu lēmuma pieņemšanai par zemesgabala robežām, platību un samaksas apmēru;

3) līdz 2009.gada 30.decembrim nav noslēgts zemes izpirkuma (pirkuma) līgums ar valsts akciju sabiedrību ,,Latvijas Hipotēku un zemes banka", arī tādā gadījumā, ja līdz zemes kadastrālajai uzmērīšanai un izpirkuma (pirkuma) līguma slēgšanai ir veikta priekšapmaksa."

Zemes gabals */adrese/* nav nodots lietošanā ar apbūves tiesībām un augļu dārza uzturēšanai. Nav iesniegts Valsts zemes dienesta reģionālajā nodaļa reģistrācijai Valsts nekustamā īpašuma kadastra informācijas sistēmā zemes robežu plāns vai apliecinājums par priekšapmaksas veikšanu privatizācijas sertifikātos pirms zemes izpirkuma (pirkuma) līguma slēgšanas. Līdz ar ko Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisija bija tiesīga pieņemt lēmumu Nr.214.

[3.2] Saskaņā ar likuma ,,Par pašvaldībām" 15.panta 6.punktu pašvaldībām viena no autonomajām funkcijām ir veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu. Līdz ar ko pašvaldība ir tiesīga pieņemt lēmumu par teritorijas nepieciešamību pašvaldības funkciju veikšanai - sporta attīstībai

Augstāk minētais zemes gabals ir labiekārtots ar ūdens sporta atbalstītāju spēkiem izlīdzināts ezera krasts. Pludmali izmanto pilsētas iedzīvotāji.

Zemes gabala */adrese/* izmantošana sporta attīstīšanai nav pretrunā Rēzeknes pilsētas teritorijas plānojumam, jo atrodas jauktas darījumu un dzīvojamās apbūves teritorijā, kur atļautā izmantošana ir saistīta ar sporta būvju izvietošanu.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja uzturēja prasījumu saskaņā ar pieteikumā norādīto motivāciju.

Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis iesniedza sekojošus pieteikuma papildinājumus:

1) piedzīt no Rēzeknes pilsētas domes *I.S.* radīto morālo kaitējumu Ls 500 apmērā;

2) piedzīt *N.S.* labā viņam radīto kluba „*/Nosaukums/*" komercdarbības zaudējumu Ls 1270 apmērā.

[5] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāvis pieteikumu neatzina, balstoties uz lēmumā Nr.654 un lēmumā Nr.655 un paskaidrojumos norādīto motivāciju, un lūdza tiesu pieteikumu noraidīt.

Motīvu daļa

[6] Izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, tiesa secina, ka pieteikums daļā ir pamatots un apmierināms, bet daļā atstājams bez izskatīšanas.

[7] Tiesa konstatē šādus faktiskos apstākļus.

[7.1] 1999.gada 15.janvārī Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisija pieņēma lēmumu Nr.1-3, ar kuru *I.S.* lietošanā tika piešķirts zemes gabals */adrese//*, platībā 1500 m^2 (*lietas 11.lapa*).

[7.2] Atbilstoši maksājumu orderiem, *I.S.* ir maksājusi nekustamā īpašuma nodokli 2006., 2007. un 2008.gadā par nekustamo īpašumu pēc adreses */adrese/* (*lietas 51.-57.lapa*).

[7.3] 2008.gada 8.augustā Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisija pieņēma lēmumu Nr.214, ar kuru nolēma atcelt Zemes komisijas 1999.gada 15.janvāra lēmuma Nr.1-3 punktu 9.3 par *I.S.* zemes lietošanas tiesību piešķiršanu */adrese/*, platībā 1500 m^2, pamatojoties uz likuma „Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās" 6.panta pirmo un piekto daļu (*lietas 10.lapa*).

[7.4] Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisija 2008.gada 15.oktobra vēstulē Nr.2-23.5/56 aicina *A.Š.* izteikt viedokli par viņa iedalīto līdzvērtīgo zemes gabalu */adrese/*, platībā 1930m^2 (*lietas 31.lapa*).

[7.5] Rēzeknes pilsētas domes Finanšu pārvalde 2008.gada 21.oktobra vēstulē Nr.12.1-7/338 informē, ka *I.S.* ir maksājusi nekustamā īpašuma nodokli no 1999.gada līdz 2008.gadam par lietojamo zemes gabalu */adrese/* platībā 1500 m^2. No 2005.gada līdz 2007.gadam *N.S.* ir maksājis nekustamā īpašuma nodokli par īpašuma domājamo daļu no zemes gabala */adrese/*, kadastra Nr.*/kadastra numurs/*, bet par 2008.gadu nekustamā īpašuma nodokli samaksāja par visu zemes platību 1447 kv.m. kā mājas vecākais (*lietas 32.lapa*).

[7.6] 2008.gada 31.oktobrī Valsts zemes dienesta Latgales reģionālās nodaļa vēstulē Nr.2-06-L/2564 sniedz informāciju par zemes vienību ar kadastra apzīmējumu */kadastra apzīmējums/*. Vēstulē paskaidrots, ka Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā netika reģistrēta zemes vienība */adrese/*, 1500 m^2 platībā, kā *I.S.* vai kādas citas personas zemes īpašums un kopš 2002.gada zemes vienība ar kadastra Nr.*/kadastra numurs/* Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā ir reģistrēta kā brīvā valsts zeme, kuras statuss tika mainīts 2008.gada 10.jūnijā, saskaņā ar Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisijas lēmumu par īpašuma tiesību atjaunošanu *A.Š.* (*lietas 33.lapa*).

[7.7] Rēzeknes pilsētas dome 2008.gada 29.decembrī pieņēma lēmumu Nr.654, ar kuru atstāja negrozītu Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisijas 2008.gada 8.augusta lēmumu Nr.214 (*lietas 12.-13.lapa*).

[7.8] Ar 2008.gada 29.decembra Rēzeknes pilsētas domes lēmumu Nr.655:

1) atcelts Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisijas lēmums Nr.135 „Par *A.Š.* iesnieguma izskatīšanu" 2.punkts par līdzvērtīgas zemes iedalīšanu */adrese/*, platībā 1930m^2;
2) nolemts Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisijai piedāvāt *A.Š.* līdzvērtīgu zemi citā vietā piedāvājot citus zemes gabalus no līdzvērtīgu zemju fonda;
3) noteikts, ka zemes gabals */adrese/*, platībā 1930 m^2 un tam pieguloša teritorija līdz */Nosaukums/* ezeram piekrīt Rēzeknes pilsētas pašvaldībai un nepieciešama pašvaldības funkciju veikšanai - sporta attīstībai (*lietas 14.lapa*).

[8] Tiesa konstatē, ka pieteicēja pieteikumā lūdz tiesu atcelt Rēzeknes pilsētas domes 2008.gada 29.decembra lēmumu Nr.654, ar kuru atstāja negrozītu Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisijas 2008.gada 8.augusta lēmumu Nr.214 par zemes lietošanas tiesību izbeigšanu pieteicējai uz zemes gabalu ar kadastra Nr. */kadastra numurs/* Rēzeknē */adrese/*, platībā 1500 m^2 un atcelt Rēzeknes pilsētas domes 2008.gada 29.decembra lēmumu Nr.655 daļā par zemesgabala pēc adreses */adrese/*, piekritību Rēzeknes pilsētas pašvaldībai un nepieciešamību pašvaldības funkciju veikšanai – sporta attīstībai.

Ņemot vērā to, ka lietā pastāv strīds, vai pieteicējai ir tiesības lietot zemes gabalu ar kadastra Nr. */kadastra numurs/* 1500 m^2 platībā. Šī strīda izlemšanai ir jānoskaidro, vai ar atbildētājas lēmumu pieteicējai pamatoti tika izbeigtas lietošanas tiesības uz šo zemesgabalu.

[9] Zemes piešķiršanas lietošanā un zemes lietošanas tiesību izbeigšanas kārtību regulē likums „Par zemes lietošanu un zemes ierīcību".

Likuma „Par zemes lietošanu un zemes ierīcību" 33.panta pirmajā daļā norādīts, ka zemes lietotāja tiesības lietot viņam piešķirto zemi izbeidzamas pilnīgi vai daļēji, ja:

1) viņš labprātīgi atsakās lietot piešķirto zemi vai tās daļu;

2) fiziskā vai juridiskā persona, kurai zeme bija piešķirta lietošanā uzņēmējdarbības veikšanai, izbeidz uzņēmējdarbību;

3) nepieciešams atņemt zemi citām valsts vai sabiedrības vajadzībām;

4) beidzies zemes iznomāšanas termiņš un šis termiņš likumā noteiktajā kārtībā nav pagarināts;

5) likumā noteiktajā kārtībā izbeigts zemes nomas līgums;

6) zeme tiek izmantota mērķiem, kādi nav paredzēti, piešķirot zemi lietošanā;

7) tiek pārtrauktas darba attiecības, uz kuru pamata bija piešķirta dienesta zeme;

8) netiek maksāts nodoklis par zemes lietošanu ilgāk nekā divus gadus pēc kārtas;

9) piešķirtā zeme ilgāk par vienu gadu (skaitot no 1. jūlija) netiek izmantota vai zemes lietotājs nepilda šā likuma 30. panta 1., 4., 10. un 13. punktā un 31. pantā noteiktos pienākumus.

No minētā ir secināms, ka tiesības lietot piešķirto zemi var tikt izbeigtas gan pilnībā, gan tikai daļā un tiesību normā norādīti deviņi atšķirīgi pamati zemes lietošanas tiesību izbeigšanai.

Likuma „Par zemes lietošanu un zemes ierīcību" 33.panta otrajā daļā ir norādīts, ka zemes lietošanas tiesības izbeidzamas ar tās institūcijas lēmumu, kura piešķīrusi zemi lietošanā, bet gadījumos, kad zemes lietotājs nepiekrīt zemes atņemšanai, - ar augstākas institūcijas lēmumu, kurai ir tiesības zemi piešķirt lietošanā. Lēmumā jānorāda zemes lietošanas tiesību izbeigšanās pamatojums atbilstoši šim likumam un termiņš, jānosaka zemes, un, ja nepieciešams, arī uz tās esošo ēku, būvju un daudzgadīgo stādījumu turpmākās izmantošanas, kā arī savu nozīmi zaudējušo robežzīmju likvidēšanas kārtība.

Tiesas ieskatā no minētās tiesību normas izriet iestādes pienākums pamatot lēmumu par zemes lietošanas tiesību izbeigšanu.

[10] Ņemot vērā iepriekš [9] norādīto, tiesa konstatē, ka Rēzeknes pilsētas domes 2008.gada 29.decembra lēmums Nr.654 un Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisijas 2008.gada 8.augusta lēmums Nr.214 nesatur nevienu tiesību normu uz kura pamata ir izbeigtas zemes lietošanas tiesības pieteicējai. Lēmumā Nr.654 un lēmumā Nr.214 ir norādīts, ka tie pamatoti ar likuma „Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās" 6.panta pirmo un piekto daļu. Tiesa uzskata, ka lemjot jautājumu par zemes lietošanas tiesību izbeigšanu pieteicējai, atbildētājai bija jāpiemēro Likuma „Par zemes lietošanu un zemes ierīcību" normas, jo likums „Par valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesībām un to nostiprināšanu zemesgrāmatās" reglamentē atbilstoši zemes reformas un valsts un pašvaldību zemes īpašuma privatizācijas un atsavināšanas likumiem valsts un pašvaldību zemes īpašuma tiesības un to nostiprināšanu zemesgrāmatās, kā arī valstij un pašvaldībām piekrītošā zemes īpašuma izmantošanu līdz īpašuma tiesību nostiprināšanai zemesgrāmatās.

Tiesa konstatē, ka Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisijas 2008.gada 8.augusta lēmumā Nr.214, kā pamatojums zemes lietošanas tiesību izbeigšanai pieteicējai norādīta nepieciešamība minēto zemes gabalu iedalīt *A.Š.* kā līdzvērtīgu zemi.

Tiesa arī konstatē, ka ar 2008.gada 29.decembra (tajā paša datumā, kad tika pieņemts Rēzeknes pilsētas domes 2008.gada 29.decembra lēmums Nr.654, ar kuru atstāja negrozītu Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisijas 2008.gada 8.augusta lēmumu Nr.214)

Rēzeknes pilsētas domes lēmumu Nr.655 atcelts Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisijas lēmums Nr.135 „Par *A.Š.* iesnieguma izskatīšanu" 2.punkts par līdzvērtīgas zemes iedalīšanu */adrese/*, platībā 1930 m^2.

Tiesa par pamatotu uzskata pieteicējas argumentu, ka atbildētāja pieņēma lēmumu Nr.655 (t.i. tajā pat dienā, kad bija pieņemts lēmums Nr.654), ar kuru atteica *A.Š.* izdalīt strīdus Zemesgabalu un piedāvāja jaunu līdzvērtīgu zemi. Pieņemot šādu lēmumu pats par sevi atkrita arī galvenais iemesls pieteicējas lietošanas tiesību atņemšanai. Līdz ar to pieteicēja uzskata, ka Rēzeknes pilsētas domei nav nekāda pamata atņemt lietošanas tiesības uz Zemesgabalu un neatcelt lēmumu Nr.214.

[11] Administratīvā procesa likuma 67.pants ietver un atspoguļo pamatojuma principu, kas ir atzīstams par vienu no būtiskākajiem, tiesiskas valsts pamatprincipiem, kas ļauj indivīdam administratīvā procesa ietvaros realizēt savas tiesības līdzvērtīgi kā iestādei.

Pamatojums pirmām kārtām pilda tiesību aizsardzības funkciju.(..) Otra pamatojuma funkcija ir panākt lai administratīvais akts tiek akceptēts, jo ar pamatojuma palīdzību dalībnieks tiek pārliecināts par administratīvā akta pareizību. Tāpēc pamatojums ietver atbildes uz būtiskiem procesa dalībnieku izteiktajiem jautājumiem vai iebildumiem *(J.Briede, „Administratīvais process: likums, prakse, komentāri" rakstu krājums, „Latvijas vēstnesis" 2005.g., 167.lpp.).*

[12] Atbilstoši vispārpieņemtajai tiesu praksei, izskatot lietas administratīvā procesa kārtībā, pamatojuma trūkums administratīvajā aktā uzskatāms par būtisku procesuālā tiesiskuma pārkāpumu, kura dēļ administratīvais akts ir atceļams.

Pamatojuma pienākums līdzīgi kā citi tiesiskas valsts pamatprincipi izriet no Latvijas Republikas Satversmes 1.panta. Administratīvā akta pamatojums ļauj indivīdam secināt, vai viņš var apstrīdēt un pārsūdzēt šo aktu. Tālab pamatojuma princips uzskatāms arī par būtisku garantiju vispāratzītajām konstitucionālajām tiesībām uz taisnīgu tiesu. Administratīvo aktu izdodot bez pamatojuma, šis administratīvais akts ir kļūdains no materiālo tiesību viedokļa, jo satur konstitucionālo tiesību pārkāpumu *(Briede J. Administratīvā akta forma un sastāvdaļas. – „Jurista Vārds", 2004.gada 17.februāris, Nr.6).*

[13] Tāpat tiesa konstatē, ka Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisija nebija uzaicinājusi pieteicēju sniegt viedokli par lēmuma pieņemšanu, ar kuru viņai izbeigtas zemes lietošanas tiesības. Līdz ar to Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisija ir pieļāvusi nopietnu procesuālu pārkāpumu, kas ir liedzis pieteicējai viņai ar likumu garantētās tiesības izteikt savu viedokli par zemes lietošanas tiesību izbeigšanu.

Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmā daļa nosaka, ka lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam vai trešajai personai, iestāde noskaidro un izvērtē adresāta vai trešās personas viedokli un argumentus šajā lietā. Arī no nodokļus regulējošiem normatīvajiem aktiem izrietēja, ka pirms nodokļu audita pabeigšanas tiek uzklausīts nodokļu maksātāja viedoklis, iebildes un argumenti attiecībā uz nodokļu auditā konstatētajiem pārkāpumiem. Uzklausīšana iestādē nepieciešama faktisko apstākļu noskaidrošanai, lai varētu pieņemt objektīvu lēmumu.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments vairākos spriedumos, atsaucoties uz juridisko literatūru, ir norādījis, ka administratīvā procesa dalībnieku uzklausīšana ir viens no svarīgākajiem procesuālā taisnīguma nodrošināšanas līdzekļiem un kā loģiskais pamatojums prasībai pēc uzklausīšanas ir apstāklī, ka uzklausīšanas stadijā jau pirms lēmuma pieņemšanas ir iespējams noskaidrot visas domstarpības un atrast pareizāko risinājumu *(skat., piemēram, Senāta 2004.gada 7.septembra spriedumu lietā Nr. SKA-120 un 2005.gada 7.jūnija spriedumu lietā Nr.171).*

Tiesa uzskata, ka šis procesuālais pārkāpums ir atzīstams par būtisku pārkāpumu, kas pats par sevi ir ietekmējis pieņemtā lēmuma saturu.

[14] Ņemot vērā [9]-[13] izklāstīto tiesa atzīst, ka Rēzeknes pilsētas domes 2008.gada 29.decembra lēmums Nr.654, ar kuru atstāja negrozītu Rēzeknes pilsētas domes Zemes komisijas 2008.gada 8.augusta lēmumu Nr.214 par zemes lietošanas tiesību izbeigšanu pieteicējai uz zemes gabalu ar kadastra Nr. */kadastra numurs/* Rēzeknē */adrese/*, platībā 1500 m^2 ir prettiesisks administratīvais akts, līdz ar to tas ir atceļams.

Atceļams ir arī Rēzeknes pilsētas domes 2008.gada 29.decembra lēmums Nr.655 daļā par zemesgabala pēc adreses */adrese/*, piekritību Rēzeknes pilsētas pašvaldībai un nepieciešamību pašvaldības funkciju veikšanai – sporta attīstībai, jo minētais lēmums, pieņemts sakarā ar to, ka pieteicējai tika izbeigtas zemes lietošanas tiesības uz zemes gabalu Rēzeknē */adrese/*, platībā 1500 m^2.

[15] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis iesniedza sekojošus pieteikuma papildinājumus:

1) piedzīt no Rēzeknes pilsētas domes *I.S.* radīto morālo kaitējumu Ls 500 apmērā;

2) piedzīt *N.S.* labā viņam radīto kluba „*/Nosaukums/*" komercdarbības zaudējumu Ls 1270 apmērā.

[15.1] APL 92.pants noteic, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem, vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 4.panta pirmā daļa noteic, ka iestāde zaudējumu var nodarīt ar darbību, izdot prettiesisku administratīvo aktu, vai veicot prettiesisku faktisko rīcību, vai arī ar bezdarbību, ja iestādei bija pienākums rīkoties, bet tā prettiesiski nav rīkojusies.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk arī – Senāts) savā praksē ir atzinis, ka lai prasītu atlīdzinājumu administratīvā procesa kārtībā, nepieciešams konstatēt, ka mantiskie zaudējumi vai morālais kaitējums nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību. Prasījums par atlīdzinājumu ir nesaraujami saistīts ar konkrēto administratīvo aktu vai faktisko rīcību *(Senāta 2006.gada 12.septembra lēmuma lietā Nr.SKA-511/2006 10.punkts, 2007.gada 25.janvāra lēmuma lietā Nr.SKA-185/2007 6.1.punkts, 2008.gada 25.janvāra lēmumā lietā Nr.SKA-185/2008 7.punkts, 2008.gada 28.janvāra lēmuma lietā Nr.SKA-143/2008 12.punkts).* Pieteikums par atlīdzinājumu nav patstāvīgs prasījums, tas nav pārbaudāms tiesā, ja nav pieļaujama ar to saistītā administratīvā akta vai faktiskās rīcības pārsūdzība.

[15.2] APL 93.pants pirmā daļā noteic, ka iesniedzot iesniegumu par administratīvā akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšanu, vienlaicīgi var prasīt atlīdzinājumu.

Savukārt minētā likuma panta trešā daļa paskaidro, ja atlīdzinājums nav prasīts vienlaicīgi ar administratīvā akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšanu vai pārsūdzēšanu, iesniegumu par atlīdzinājumu var iesniegt iestādei, kas nodarījusi zaudējumus vai kaitējumu. Atlīdzinājumu iestādei var prasīt, ja ir pabeigta attiecīgās administratīvās lietas izskatīšana pēc būtības (ir stājies spēkā augstākas iestādes lēmums, un tas nav pārsūdzēts, ir stājies spēkā tiesas spriedums vai arī tiesvedība lietā ir izbeigta, pamatojoties uz šā likuma 282.panta 7.punktu). (..).

Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 15.pantā noteikts, ka privātpersona iesniegumu par zaudējuma atlīdzinājumu iesniedz tai iestādei, kas nodarījusi zaudējumu. Iesniegumu par zaudējuma atlīdzinājumu izskata augstāka iestāde vai, ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets un normatīvajos aktos nav noteikta cita iestāde, attiecīgā tiešās pārvaldes iestāde (likuma 18.pants).

Iepriekš minētā likuma 22.pants nosaka, ka iestādes lēmums par zaudējuma atlīdzinājumu nav apstrīdams, bet ir pārsūdzams tiesā saskaņā ar Administratīvā procesa likumu.

[15.3] Konkrētajā lietā, konstatēts, ka pieteicēja, atbilstoši Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 15.pantam, vispirms nav vērsusies Rēzeknes domē ar iesniegumu par kaitējuma atlīdzinājumu.

Līdz ar to, pamatojoties uz APL 278.panta 1.punktu, pieteikums šajā daļā par zaudējumu atlīdzinājumu atstājams bez izskatīšanas, jo nav ievērota ārpustiesas izskatīšanas kārtība.

[15.4] Attiecībā uz pieteicējas pilnvarotā pārstāvja lūgumu piedzīt *N.S.* labā viņam radīto kluba „*/Nosaukums/*" komercdarbības zaudējumu Ls 1270 apmērā, tiesa secina, ka minētā lūgums nav izskatāms administratīvā procesa kārtībā, līdz ar to tas ir noraidāms.

[16] Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmajā daļā noteikts, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Pieteicēja par pieteikuma iesniegšanu tiesā samaksājusi valsts nodevu divdesmit latu apmērā *(lietas 9.lapa).*

Atbildētāja, kuras lēmums ir atzīts par prettiesisku, atbilstoši Administratīvā procesa likuma 34.panta pirmajai daļai, ir Rēzeknes pilsētas pašvaldība.

Tādējādi Rēzeknes pilsētas pašvaldībai ir pienākums pieteicējai atlīdzināt tās samaksāto valsts nodeva par pieteikuma iesniegšanu tiesā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.–251. pantu, 278.panta 1.punktu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

Nosprieda

Apmierināt *I.S.* pieteikumu daļā par Rēzeknes pilsētas domes 2008.gada 29.decembra lēmuma Nr.654 atcelšanu un Rēzeknes pilsētas domes 2008.gada 29.decembra lēmuma Nr.655 atcelšanu daļā par zemesgabala pēc adreses */adrese/,* piekritību Rēzeknes pilsētas pašvaldībai un nepieciešamību pašvaldības funkciju veikšanai – sporta attīstībai.

Atstāt bez izskatīšanas *I.S.* pieteikumu daļā par morālā kaitējuma atlīdzinājumu Ls 500 apmērā sakarā ar to, ka pieteicēja nav ievērojusi likumā noteikto lietas ārpustiesas izskatīšanas kārtību.

Spriedumu var pārsūdzēt divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnesis (paraksts) S.Linkevičs

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnesis _____ S.Linkevičs
Rēzeknē, 2010.gada 5.februārī.